

КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

24 січня 2008 року

№2 (2818)

На засіданні Вченої ради

Перше в поточному році засідання Вченої ради відбулося 14 січня. На його початку ректор університету академік НАН України М.З.Згуровський тепло привітав присутніх із Новим 2008 роком, коли Київська політехніка матиме нагоду відзначити 110-ту річницю, підвести певні підсумки своєї діяльності, накреслити плани на майбутнє.

Із ювілейними днями народження було поздоровлено професора М.Г.Поповича та академіка НАН України А.М.Самійленка. За визначні досягнення в науці й освіті нагрудний знак МОН "Петро Могила" було вручено декану ПБФ професору Г.С.Тимчику. Почесний знак "Відмінник освіти України" отримали професори І.І.Федорова, Л.М.Димитрова, доцент О.А.Коваль. Почесні грамоти МОН України було вручено професору Г.Ф.Білякову, доцентам В.В.Прокопенку, О.П.Крижанівській, О.В.Романовській, Т.М.Свідло, Л.З.Несен. Почесною грамотою МОН України також було нагороджено колектив кафедри конструювання верстатів та машин за відкриття нової спеціальності "Інтелектуальна власність".

За доповіддю проректора з наукової роботи члена-кореспондента НАН України М.Ю.Ільченка, було затверджено підсумки щорічного конкурсу університету серед викладачів щодо номінацій "Викладач-дослідник-2007" та "Молодий викладач-дослідник-2007". У конкурсі брали участь 156 викладачів. Переможцями стали 50 осіб.

Наступним питанням було заслухано та обговорено доповідь проректора М.Ю.Ільченка, про підсумки наукової та інноваційної діяльності НТУУ "КПІ" в 2007 році та завдання на 2008 рік.

При обговоренні доповіді з позитивною оцінкою діяльності наукового напрямку роботи університету та пропозиціями щодо подальшого її вдосконалення виступили М.З.Згуровський, Є.А.Мачуський, В.Г.Колобродов, В.П.Яценко, Б.В.Новіков, Т.В.Сакалош.

За виступом декана факультету лінгвістики Н.С.Саєнко, було розглянуто комплекс заходів для підвищення якості підготовки аспірантів і наукового резерву НТУУ "КПІ" з іноземних мов.

Про результати 5-го туру комплексного моніторингу якості підготовки фахівців у НТУУ "КПІ" до виступу було запрошено першого проректора члена-кореспондента НАН України Ю.І.Якименка. У доповіді було оприлюднено результати даного контролю якості знань студентів за 111-ма спеціальностями університету, які також невдовзі будуть опубліковані та підлягатимуть детальному розгляду в навчальних підрозділах університету з метою подальшого вдосконалення підготовки фахівців та підвищення якості навчання.

На завершення засідання було розглянуто конкурсні справи, вирішено поточні питання.

Ю.Москаленко

Вітаємо переможців конкурсу!

«Викладач-дослідник-2007»

Антонюк В.С. ПБФ
Абакумов В.Г. ФЕЛ
Безвесільна О.М. ПБФ
Бідюк П. І. ІПСА
Богорш О.Т. ФТІ
Велічко О.М. ВПІ
Войтко С.В. ФММ
Володарський Є.Т. ФАКС
Глоба Л.С. ІТС
Головка Л.Ф. ММІ
Гомеля М.Д. ІХФ
Гондляр О.В. ІХФ
Довгань Л.Є. ФММ
Зінченко В.П. ФАКС
Карачун В.В. ФБТ
Коваленко І.В. ІХФ

Колобродов В.Г. ПБФ
Кочешков А.С. ІФФ
Кравчук С.О. ІТС
Кузнецов Ю.М. ММІ
Луговський О.Ф. ММІ
Любчик Г.М. ТЕФ
Масляно П.П. ФПМ
Панкратова Н.Д. ІПСА
Пасічник В.А. ММІ
Петренко А.І. ІПСА
Равська Н.С. ММІ
Сівецький В.І. ІХФ
Струтинський В.Б. ММІ
Чвірук В.П. ХТФ
Чернега Д.Ф. ІФФ
Юрчук В.П. ФМФ

«Молодий викладач-дослідник-2007»

Алексєєв М.О. ІТС
Букет О.І. ХТФ
Віхоть О.М. ВПІ
Джигирей І.М. ХТФ
Іванко А.І. ВПІ
Мельниченко А.А. ФС
Охріменко О.А. ММІ
Петергеря Ю.С. ФЕЛ
Романкевич В.О. ФПМ

Сакалош Т.В. ФММ
Серебренников Б.С. ФММ
Терновий М.Ю. ІТС
Трапезон К.О. ФЕЛ
Хижняк Т.А. ФЕЛ
Хохлов Ю.В. ФЕЛ
Чернявський А.В. ІЕЕ
Юдіна Н.В. ФММ
Ямшинський М.М. ІФФ

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КПІ: ПІДСУМКИ ТА ЗАВДАННЯ

Рік, що минув, став знаковим на шляху становлення Київської політехніки як дослідницького університету. Підписання Президентом України Закону "Про науковий парк "Київська політехніка" на рівні держави закріпило формування правових, економічних і організаційних відносин, пов'язаних зі створенням і функціонуванням інноваційного середовища на базі НТУУ "КПІ". Розпорядженням КМ України від 18 липня 2007 р. затверджено план заходів із виконання Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка". Цим документом передбачені можливості виділення земельних ділянок для будівництва і розвитку інфраструктури, виробничих комплексів наукового парку практично на всій території нашої держави. Ще одним розпорядженням КМ України – від 19 вересня 2007 р. – схвалено інноваційну програму наукового парку "Київська політехніка" на 2007–2011 роки. Цим документом визначено доцільність фінансування 40 проектів за такими пріоритетними напрямками інноваційної програми:

- енергетика сталого розвитку;
- розвиток інноваційних складових інформаційного суспільства;
- комплексний аналіз і стратегічне планування розвитку систем життєзабезпечення великих міст і регіонів України;
- біотехнічні системи і технології;
- системи спеціальної і подвійного призначення.

Постановою КМ України від 21 листопада 2007 р. затверджено Статут Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Цим документом, зокрема, визначено, що відповідно до Указів Президента України та Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка" наш університет є вищим навчальним закладом дослідницького типу.

Редакція газети "Київський політехнік" звернулася до проректора з наукової роботи члена-кореспондента НАН України проф. М.Ю.Ільченка з проханням розповісти про наукову та інноваційну діяльність університету.

– Михайле Юхимовичу, наприкінці минулого року наказом ректора введено в дію Положення про пілотний проект "Дослідницький університет Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Яка мета цього проекту?

– Метою цього проекту є створення в Україні нової моделі вищого навчального закладу дослідницького типу з відпрацюванням механізмів функціонування сучасних форм інтеграції науки, освіти та інновації, підготовки нового покоління дослідників і висококваліфікованих фахівців для наукоємних галузей вітчизняної економіки, здійснення інноваційної діяльності в ринкових умовах, розвитку економіки, побудованої на знаннях.

– Розкажіть, будь ласка, про основні результати наукової та інноваційної діяльності університету в 2007 р.

– Розпочну з напрацьованого досвіду у формуванні змісту дослідницького університету за такими напрямками:

- підготовка кандидатів і докторів наук;
- інтеграція наукових досліджень з навчанням студентів;
- виконання наукових досліджень і їх основні результати;
- інноваційна діяльність;
- забезпечення наукової та інноваційної діяльності.

– Певно, статус науковців, з яких Ви почали перелік, має відчутно зрости.

– На сьогодні в НТУУ "КПІ" існує конкурс серед вступників до аспірантури, що свідчить про підвищення інтересу до навчання після отримання вищої освіти. Загальна чисельність тих, хто навчається сьогодні в аспірантурі (ад'юнктурі) університету, становить 504 особи (404+31 іноземців + 28 ННК "ІПСА" + 27 ад'юнктів + 14 аспірантів ІСЗІ). У питомих показниках лідерами по кількості аспірантів є ІПСА і ФБТ. Особливо низькі показники мають ММІФ, ФЕА, ФЛ, ФП.

Ефективність випуску з аспірантури становить 33 % (захист + представлення дисертації до захисту). 82 % випускників денної форми 2007 р. залишилися працювати в нашому університеті як викладачі чи наукові працівники. Минулого року співробітниками, здобувачами та випускниками аспірантури університету захищено 91 кандидатську дисертацію, серед них 69 (76 %) – випускниками аспірантури та ад'юнктури нашого університету. У питомих показниках щодо захистів канди-

М.Ю.Ільченко

датських дисертацій найкращі результати мають ФПМ, ФІОТ, ІТС, ПБФ. Відсутні захисти на ММІФ і ФЛ. Помітно відстають РТФ, ФЕА, ФЕЛ, ФММ.

Сьогодні в університеті є 18 докторантів. Співробітниками, здобувачами та випускниками докторантури університету захищено 16 докторських дисертацій, серед яких 7 (44 %) – випускниками докторантури університету, 2 – здобувачами. Особливо хочеться відзначити цього року ММІ – 5 докторських дисертацій. У питомих показниках кращі результати мають ММІ, а також ЗФ, ІФФ, ІТС.

У 2007 р. до вчених звань було представлено 45 осіб, з них до вченого звання професора – 16 осіб (з них 3 сумісні-

ки), доцента – 29 осіб (з них 3 сумісні-ки).

За результатами роботи в 2007 р. слід відзначити плідну роботу з підготовки наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру професорів М.Д. Гомелі, Л.С. Глоби, В.Г. Колобродова, В.Б. Струтинського, а також науково-педагогічні колективи кафедр ММСА, виробництва приладів, обчислювальної техніки, прикладної математики, ММІ і ФІОТ в цілому.

– Які основні завдання щодо підготовки наукових кадрів стоять перед колективом нашого університету?

На порядку денному в підготовці наукових кадрів стоять питання щодо:

- виконання рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 22.11.2006 р. "Про поглиблення інтеграції науки і освіти в сучасних умовах";
- а також з 1 березня 2008 р. проведення Міністерством освіти і науки в національних вищих навчальних закладах експерименту, пов'язаного з підготовкою кандидатів наук за індивідуальними науково-навчальними програмами і спрямованого на забезпечення зв'язку теоретичної і дослідницької роботи аспірантів з проведенням реальних наукових досліджень ВНЗ. Індивідуальні науково-навчальні програми повинні враховувати теоретичний і дослідницький компоненти у роботі аспіранта над дисертаційним дослідженням, відобразити докладні поетапні плани їх виконання і передбачати ретельний контроль за їх проведенням;

– виконання у повному обсязі рішення нашої Вченої ради від 12 листопада 2007 р.; до речі, зважаючи на те, що на 2008 р. нашими кафедрами було замовлено 202 бюджетних місця до аспірантури університету проти 136 бюджетних місць у 2007 р., це рішення Вченої ради не залишилося непоміченим структурними підрозділами нашого університету. Також на виконання пункту 3 рішення Ради факультетом лінгвістики напрацьовані і практично реалізуються конкретні заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки аспірантів з іноземних мов;

Закінчення на 2-й стор. ➔

Вітаємо!

Колектив кафедри конструювання верстатів та машин ММІ з нагородженням Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України за відкриття нової спеціальності "Інтелектуальна власність".

Вітаємо!

Декана ПБФ професора Г.С.Тимчика із нагородженням нагрудним знаком "Петро Могила" Міністерства освіти і науки України.

Професорів І.І.Федорова, Л.М.Димитрову, доцента О.А.Коваль з присвоєнням почесного звання "Відмінник освіти України".

Професора Г.Ф.Білякова, доцентів В.В.Прокопенка, О.П.Крижанівську, О.В.Романовську, Т.М.Свідло та Л.І.Несен з нагородженням їх Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

На засіданні Вченої ради

1

Проректор

1

М.Ю.Ільченко про наукову та інноваційну діяльність КПІ

2

До уваги абітурієнтів

3

Швеція очима студентів КПІ

4

Фотовиставка на ФС

4

Студенти КПІ – дітям

Чемпіонат студентів з більярду

НАУКОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КПІ: ПІДСУМКИ ТА ЗАВДАННЯ

Продовження. Початок на 1-й стор.

– збільшення прийому до аспірантури університету зі збереженням високоякісного складу абітурієнтів, додержанням вимог законодавства України щодо працевлаштування випускників, які проходили підготовку за державним замовленням, а також залучення до навчання в аспірантурі випускників магістратури, молодих викладачів інших технічних ВНЗ України, керівників виробничих підприємств і науково-дослідних колективів вищої та середньої ланки, випускників нашого університету минулих років.

Дослідницький університет має перевищувати щорічно середні значення для вітчизняних технічних університетів за показниками (із розрахунку на 100 науково-педагогічних і наукових працівників університету за рік).

Бути кращим в цілому наш університет зможе тільки тоді, коли кращими будуть кожний наш науковий керівник, науковий консультант, аспірант і докторант.

– В умовах роботи університету дослідницького типу навчання студентів ґрунтується на результатах наукових досліджень. Як ці положення реалізовано в НТУУ “КПІ”?

– Магістерська підготовка має реалізувати свої освітньо-професійні програми, що базуються на проведенні наукових досліджень. Магістр повинен уміти переводити одержані знання в інноваційні технології, перетворювати нові знання в конкретні пропозиції, демонструвати творчість та гнучкість у застосуванні знань.

Сьогодні науковий компонент магістерської програми становить третину навчального часу і має наблизити освіту до її сучасного рівня наукових знань у відповідній галузі, до формування компетенцій самостійного здійснення наукових досліджень та отримання нових знань. Магістерська дисертація має являти собою закінчену науково-дослідну роботу, пов’язану з вирішенням актуальних завдань, обумовлених специфікою певної спеціальності. За результатами виконання магістерської дисертації має бути не менше двох публікацій, в тому числі одна у фахових виданнях. Тому одним із першочергових завдань університету є створення умов для публікації результатів магістерських дисертацій у наукових виданнях, у тому числі й в електронних.

Наукова діяльність у нашому університеті є неодмінною складовою частиною процесу підготовки фахівців і нерозривно пов’язана з навчальним процесом. При виконанні держбюджетних і госпдоговірних науково-дослідних робіт здійснюється широке залучення до досліджень викладачів і студентів.

Отримані в результаті реалізації робіт нові наукові результати збагачують лекційний матеріал основних курсів, використовуються у нових навчальних курсах і дозволяють зберегти високий науковий рівень викладання.

У 2007 р. до виконання наукових досліджень у рамках держбюджетних і госпдоговірних тем залучалося 2140 осіб. Загалом у 2007 р. результати науково-дослідних робіт знайшли відображення в 91 новому курсі та оновленні 185 дисциплін. Знайшли застосування результати наукових досліджень у циклах лабораторних і практичних робіт більш як 85 дисциплін.

У 2007 р. науковою роботою займалися 2807 студентів, з яких 360 – з оплатою. У питомих показниках найкращі результати стосовно участі студентів у виконанні НДР мають ММІФ, РТФ, ІФФ, ФБТ, ФМФ, ХТФ.

За відмінну навчальну та науково-дослідну діяльність студенти університету отримали у 2007 р. 18 стипендій Президента України, 175 іменних стипендій, премій та грантів, 121 наукова робота відзначена нагородами. Всього протягом 2007 р. впроваджено в організації і на підприємствах України більше 30 студентських робіт.

– В університеті виконуються як фундаментальні науково-дослідні роботи, так і прикладні дослідження, спрямовані на здійснення інноваційних розробок. Наведіть, будь ласка, цифри і результати таких досліджень.

– У 2007 р. виконувалося 167 держбюджетних науково-дослідних робіт, які фінансуються Міністерством освіти і науки України, в тому числі: по фундаментальних дослідженнях – 108 робіт, по прикладних – 59 робіт.

Торік в університеті отримали гранти Державного фонду фундаментальних досліджень 17 НДР з математики, фізики, хімії та інших напрямків. Згідно з Державним замовленням на науково-технічну продукцію з пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки торік виконувалося 15 проектів.

У 2007 р. фінансувались Державні науково-технічні програми. Переможцями конкурсу пропозицій на виконання Державних науково-технічних програм стали такі проекти університету:

– Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006–2010 роки”;

– Державної науково-технічної програми “РЕСУРС”.

Значну увагу приділяють науковці університету поширенню та розвитку госпдоговірних наукових робіт. У 2007 р. загальна кількість госпдоговірних робіт становила 281 роботу. Підприємств замовників – 175. Порівняно з 2006 р. при зменшенні кількості замовників на 30% збільшився пла-

новий річний обсяг госпдоговірних робіт на 30%. Серед замовників – підприємства та організації різних форм власності. Для підприємств м. Києва виконувалося 212 госпдоговірних робіт з річним обсягом 12,5 млн грн.

При формуванні наукової тематики університету Департамент науки та інноватики керувався програмно-цільовим методом організації наукової діяльності з орієнтацією на прискорене вирішення загальнодержавних проблем з напрямів розвитку науки та інноваційної діяльності в Україні. Такий підхід дозволяє сконцентрувати кошти на вирішенні проблем, які мають загальнодержавне значення, та створенні розробок, які конкурентоспроможні на внутрішньому і зовнішньому ринках. Для забезпечення керівництвом кожної програмою були сформовані по кожній з них координаційні ради на чолі з координатором (співкоординаторами), які є дослідницькими вченими і мають достатній досвід для такої роботи.

У 2007 р. виконувались дослідження і розробки за такими програмами університету.

1. Інформаційні технології (координатор програми М.З.Гуровський);

2. Енергетика та енергозбереження (співкоординатори: А.В.Праховник, Є.М.Письменний, О.С.Яндульський);

3. Космічна техніка і робототехніка (співкоординатори: В.І.Костюк, О.В.Збруцький);

4. Екологія (співкоординатори: Я.М.Корнієнко, М.Д.Гомеля, В.А.Свідерський);

5. Ресурсозбереження (співкоординатори: М.І.Бобир, Є.М.Панов);

6. Нові матеріали і прилади (співкоординатори: П.І.Лобода, В.Я.Жуйков, Г.С.Тимчик);

7. Сталий розвиток (співкоординатори: Н.Д.Панкратова, В.П.Яценко);

8. Спецтехніка (координатор М.Ю.Ільченко).

При організації виконання цільових науково-технічних програм актуальною є система координації досліджень і розробок за окремими проектами з метою досягнення вагомого кінцевого результату за програмою в цілому. Прикладом успішної координації може бути програма “Сталий розвиток”.

Основні результати наукових досліджень і інформація про їх впровадження детально представлені у другому розділі збірки «Наука КПІ – 2007». Наведу декілька прикладів.

У ФТП вивчено нові практично значимі односторонні процеси, які адекватно описуються варіаційними нерівностями і вирізняються неklasичними властивостями.

На ТЕФі проведено теоретичний аналіз особливостей гідродинаміки й теплообміну при конденсації пари і паротворенні в плівці рідини на поверхнях, що обертаються, в полі дії відцентрової сили.

На ФЕЛі (НДІ прикладної електроніки) розроблено наукові засади телевізійної пірометрії, що забезпечує підвищення достовірності контролю температурних полів і розширення сфери застосування телевізійних пірометрів.

– Видавничу діяльність університету залишається одним із важливих чинників сприяння забезпеченню якісного, на сучасному рівні навчального процесу та підготовці наукових кадрів. Як позитивні зміни відбулися у цій сфері діяльності?

– У 2007 р. (порівняно з минулим, 2006 р.) істотно (на 13%) збільшилась кількість підготовлених підрозділами монографій, значно – майже в 1,5 рази – зросла кількість підготовлених підрозділами публікацій у наукових виданнях, у тому числі в зарубіжних – більше ніж удвічі. Оскільки навіть достатньо велика кількість фахових видань університету не в змозі забезпечити своєчасне опублікування статей майбутніх випускників університету, нагальною стає потреба в заснуванні навчально-науковими підрозділами університетів нових, у тому числі й електронних, видань.

– Хотілося б дізнатися про результати співпраці з установами НАН України та про виконання міжнародних проектів.

– Тісна співпраця університету з академічними інститутами є традиційною для нашого університету. В університеті сьогодні працюють 9 академіків і членів-кореспондентів НАН України. Сьогодні університет співпрацює з 35 установами НАН України. Організаційними формами співпраці є спільні лабораторії, відділи, філії кафедр університету, навчально-наукові комплекси та ін. 19 грудня 2007 р. адміністративна рада університету ухвалила рішення про заочаткування діяльності “Відділення цільової підготовки НТУУ “КПІ” та НАН України” в рамках фізико-технічної моделі на засадах дослідницького університету.

Кількість та обсяги робіт на замовлення іноземних фірм і за міжнародними грантами у 2007 р. зросла – виконувались роботи за 14 міжнародними програмами і 21 проектом з іноземними замовниками. Найкращі питомі показники мають ФТП (ОКБ “Шторм”), ІТС (НДІ телекомунікацій), ФАКС (НДІ АЕД). Організація виконання науково-технічних робіт за міжнародними контрактами є одним із важливих завдань як Департаменту науки та інноватики, так і Департаменту міжнародного співробітництва.

– Які переваги для інноваційної діяльності університету надає науковий парк “Київська політехніка”?

– Виконання інноваційних проектів наукового парку дозволяє напрацювати вітчизняний досвід науково-освітньо-інноваційної діяльності структур такого типу, механізми ефективної співпраці осві-

ти, науки, виробництва та якнайшвидшого проходження інноваційного циклу: наукова ідея – дослідний зразок – патентування – впровадження у виробництво – ринок.

Інноваційна діяльність і комерціалізація інноваційних розробок в науковому парку в рамках недержбюджетної діяльності здійснюється незалежно від тендерних обмежень і вимог державного казначейства. Ми маємо змістовні договори про співпрацю з високотехнологічними підприємствами – ДКБ “Південне” та НВО “Арсенал”, Міністерством промислової політики. У 2007 р. НТУУ “КПІ” спільно з КП ЦКБ “Арсенал” створено науково-освітній комплекс “Корпорація “Науково-виробничі об’єднання “Арсенал”. До його складу входять ПФФ, РТФ і ФАКС. Наприкінці 2007 р. підписано договір про співпрацю між НТУУ “КПІ” і Авіаційним науково-технічним комплексом (АНТК) ім. О.К. Антонова. Останнім часом розширилася співпраця з міністерствами та відомствами, що опікуються захистом державних інтересів.

Лідерами, які мають кращі питомі показники із впровадження своїх розробок у виробництво, є ТЕФ, ФТП (ОКБ “Шторм”), ФЕА, ПФФ, ІЕЕ.

Було підготовлено і затверджено наказом ректора пакет документів щодо визначення порядку створення, регулювання відносин, оформлення прав на результати інтелектуальної (творчої) діяльності. Зокрема, було розроблено та затверджено “Положення про об’єкти права інтелектуальної власності, створені в НТУУ “КПІ”. Розроблені та затверджені нові форми контрактів з науково-педагогічними працівниками, деканами факультетів, директорами інститутів.

Ученими університету за сприяння працівників відділу з питань інтелектуальної власності у 2007 р. було подано 234 заявки на об’єкти промислової власності (у 2006 р. – 122 заявки), з них: на винахід – 14 (у 2006 р. – 3); на корисну модель – 218 (у 2006 р. – 119); на товарні знаки – 2 (у 2006 р. – 1). За період з 2005 по 2007 рік отримано 391 патент. З цієї кількості на комерційну перспективу відібрано тільки 34 патенти, тобто 9% від числа отриманих.

З метою рекламування інноваційних розробок учасників наукового парку департаментом науки та інноватики створено постійно діючу виставку Наукового парку “Київська політехніка”. На виставці розміщено 105 експонатів і 91 плакат.

– Що б Ви хотіли розповісти про забезпечення наукових досліджень і підготовку кадрів в університеті?

– На 1 грудня 2007 р. кількість штатних наукових працівників становить 712 осіб. З них 15 докторів наук, 125 кандидатів наук, тобто кількість науковців вищої категорії становить 5,8% від загальної кількості працюючих. Серед них близько 8% – пенсійного віку. Середній вік працюючих докторів і кандидатів наук став меншим ніж у 2006 р., і становить 59,2 року. За 2007 р. прийнято на роботу 28 осіб, які закінчили аспірантуру, і 25 магістрів – усі вихованці кафедр НТУУ “КПІ”. Залучення здібної молоді, яка вже має досвід дослідницької роботи, виховання наукових кадрів мають бути і є одним із стратегічних напрямків діяльності Департаменту науки та інноватики.

Протягом 2007 р. на умовах сумісництва для проведення наукових досліджень було залучено 1450 осіб. Серед них 360 студентів (з оплатою факультетами університету) і 870 викладачів. Таким чином, виконанням науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у 2007 р. займалося 2140 осіб, з них 254 доктори наук (12%).

За останні три роки бюджет науки збільшився з 22,639 млн грн у 2005 р. до 38,259 млн грн у 2006 р. і 49,517 млн грн у 2007 р. У минулому році обсяг фінансування фундаментальних досліджень порівняно з 2006 р. зріс на 33,4%, у тому числі заробітна плата – на 39,5%, а прикладних розробок за напрямками науково-технічної діяльності – відповідно на 50,2 і 50,7%. Спеціальний фонд бюджету науки в 2007 р. за рахунок договірних тем становить 28037854 грн. Із загального фонду бюджету науки частина договірної тематики в цілому становила 56,62%.

– Будь ласка, кілька слів про інформаційно-телекомунікаційні ресурси університету, роботу політехнічного музею та розвиток науково-технічної бібліотеки.

Станом на грудень 2007 р. до кампусової інформаційної мережі підключено 29 навчальних корпусів університету: по високошвидкісних оптичних каналах – 26 корпусів, по мідних каналах – 3 корпуси (4, 23, 24-й). Також до оптичної мережі підключено усі 20 гуртожитків університету. Практично на всіх магістральних оптичних каналах використовується сучасна технологія передачі даних Gigabit Ethernet, яка забезпечує пропускну спроможність магістральних каналів 1 Гб/с.

Зараз центральний серверний парк складається з 20 серверів, які обслуговуються НТО “КПІ-Телеком”. Інші ресурси забезпечують 18 серверів підрозділів.

Однією зі складових телекомунікаційної мережі університету є мережа безпроводового доступу, яку НТО “КПІ-Телеком” розгортає на території кампусу з 2006 р. Протягом 2007 р. встановлено 10 точок безпроводового доступу технології Wi-Fi 802.11 g.

Щодо Державного політехнічного музею (ДПМ), то протягом 2007 р. його відвідало понад 15 тис. осіб, проведено більше 700 екскурсій. Усо-

го за час діяльності музею кількість відвідувачів становить 166400 осіб.

Науково-практичний аспект вивчення історії науки і техніки розглядався на конференціях, що вже стали традиційними і були організовані та проведені за активною участю ДПМ.

Одним із ключових завдань колективу НТБ на 2008 рік є продовження роботи з формування електронної бібліотеки університету.

– Багатою тем ми ще не торкнулися. Але наостанок – як відзначено досягнення науковців і студентів університету?

– Щорічно здобутки нашого університету високо оцінюються на державному і міжнародному рівнях.

Лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки стали завідувач кафедри ФМФ Ю.І.Горобець та проф. ФБТ Горбик П.П.

Премію Президента України для молодих учених за роботу “Електрохімічні сенсори нового покоління для моніторингу екологічної безпеки повітряного середовища” присуджено:

О.І.Букету – кандидату технічних наук, старшому викладачу;

О.В.Косоногу – асистенту.

Перший проректор член-кор. НАН України Ю.І.Якименко нагороджений орденом “За заслуги” II ступеня та нагрудним знаком “За сприяння розвитку науки” НАН України.

Звання “Заслужений діяч науки і техніки” отримали директор ВПІ П.О.Киричок, зав.кафедрою ФІОТ Г.М.Луцький, професор В.І.Гур.

Всього нагородами МОН України, КМДА, НТУУ “КПІ” та ін. відзначено 113 наукових та науково-педагогічних працівників. Студенти університету на олімпіадах отримали 107 нагород.

Премії НТУУ “КПІ” в “Конкурсі на кращий підручник, навчальний посібник, монографію” у 2006/2007 навчальному році отримали:

першу премію:

– В.Б.Струтинський за комплект із двох підручників: “Математичне моделювання процесів та систем механіки”; “Тензорні математичні моделі процесів та систем”;

другі премії:

– С.М.Константинов за комплект із трьох книг: підручник “Технічна термодинаміка”; підручник “Теплообмін”; навчальний посібник “Збірник задач з технічної термодинаміки”.

– В.В.Ванін, В.В.Перевертун, Надкєрична Т.М. за навчальний посібник “Комп’ютерна інженерна графіка в середовищі AutoCAD” тощо.

– Що б Ви хотіли сказати нашим читачам, підсумовуючи розмову та визначаючи пріоритети на майбутнє?

– У 2007 р. відбулися системні зміни в статусі НТУУ “КПІ” – ми маємо статус дослідницького університету. Розпочав свою діяльність Науковий парк “Київська політехніка”.

У 2007 р. майже на третину зросли кількісні показники підготовки докторів і кандидатів наук та обсяги наукової тематики.

За більшістю показників наукової діяльності, за якими порівнюється група ВНЗ “Політехнічні університети” МОН України, НТУУ “КПІ” має кращі результати. Це ствердження відноситься до таких питомих показників (з розрахунку на 100 штатних науково-педагогічних та штатних наукових працівників):

– загальний фонд;

– спеціальний фонд;

– кількість впроваджених розробок у виробництво і навчальний процес;

– кількість проведених семінарів та конференцій;

– кількість експонатів на виставках;

– кількість опублікованих статей за участю студентів.

Серед структурних підрозділів, які суттєво покращили показники наукової діяльності за 2007 р., порівняно з 2006 р., необхідно назвати ІТС, ІФФ, ФТП, ЗФ, ФБТ, ФЕА.

З метою забезпечення сучасної організації робіт щодо охорони прав інтелектуальної власності розроблено та затверджено відповідний пакет документів: “Положення про об’єкти права інтелектуальної власності, що створені в НТУУ “КПІ”, нові форми контрактів з науково-педагогічними працівниками, деканами факультетів, директорами інститутів.

Вагомими результатами у забезпеченні діяльності університету досягли Науково-технічна бібліотека та НТО “КПІ-Телеком”, Центр суперкомп’ютерних обчислень, Українська філія Світового центру даних ІПСА НТУУ “КПІ”.

Водночас маємо зазначити, що за підсумками року з’ясувались слабкі місця в організації наукової та інноваційної діяльності. Зокрема, є недостатніми для масштабів КПІ обсяги підготовки наукових кадрів. Ми маємо активізувати, особливо на рівні підрозділів, зв’язки з високотехнологічними підприємствами, насамперед з тими, з якими укладені комплексні договори про співпрацю. Ми тільки розпочинаємо ефективно працювати у сфері інтелектуальної власності. Потребуює розширення інформаційно-рекламна діяльність про власні розробки і досягнення.

Основним завданням нашого колективу у 2008 р. є наповнення реальним змістом ознак і засад діяльності, визначених статусом дослідницького університету, та нових можливостей в інноваційній діяльності, які визначені Законом України “Про науковий парк “Київська політехніка”.

Підготувала Н.Вдовенко

До уваги абітурієнтів

Перелік предметів, з яких у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут» проводитиметься конкурс за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти або результатами вступних випробувань при вступі на навчання на базі повної загальної середньої освіти

Шифр галузі знань	Найменування галузі знань, напряму підготовки	Назва предметів
0102	ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
	Здоров'я людини	біологія, українська мова
0202	МИСТЕЦТВО	
	Образотворче мистецтво	творчий конкурс українська мова та література
0203	ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
	Філологія (з зазначенням мови)	іноземна мова українська мова та література
0301	СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	
	Соціологія	історія України та математика українська мова
0303	ЖУРНАЛІСТИКА ТА ІНФОРМАЦІЯ	
	Видавничо-справознавство та редактування	зарубіжна література українська мова та література
0304	ПРАВО	
	Правознавство	основи правознавства та історія України українська мова
0305	ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО	
	Економічна кібернетика	географія або основні економіки та математика українська мова
	Міжнародна економіка	математика та іноземна мова українська мова
	Економіка підприємства	географія або основні економіки та математика українська мова
	Маркетинг	
0306	МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ	
	Менеджмент	математика та іноземна мова українська мова
0401	ПРИРОДНИЧІ НАУКИ	
	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування	хімія або фізика та математика українська мова
0402	ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ	
	Математика	
	Фізика	математика та фізика українська мова
	Прикладна фізика	
0403	СИСТЕМНІ НАУКИ ТА КІБЕРНЕТИКА	
	Прикладна математика	
	Інформатика	математика та фізика українська мова
	Системний аналіз	
0501	ІНФОРМАТИКА ТА ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	
	Комп'ютерні науки	
	Комп'ютерна інженерія	математика та фізика українська мова
	Програмна інженерія	
0502	АВТОМАТИКА ТА УПРАВЛІННЯ	
	Системна інженерія	
	Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	математика та фізика українська мова
0503	РОЗРОБКА КОРИСНИХ КОПАЛИН	
	Гірництво	математика та фізика українська мова
0504	МЕТАЛУРГІЯ ТА МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО	
	Металургія	математика та фізика українська мова
	Ливарне виробництво	
	Інженерне матеріалознавство	
0505	МАШИНОБУДУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛОБРОБКА	
	Прикладна механіка	
	Інженерна механіка	математика та фізика українська мова
	Машинобудування	
	Зварювання	
0506	ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ	
	Теплоенергетика	
	Атомна енергетика	математика та фізика українська мова
	Енергомашинобудування	
0507	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА	
	Електротехніка та електротехнології	математика та фізика українська мова
	Електромеханіка	
0508	ЕЛЕКТРОНІКА	
	Мікро- та наноелектроніка	
	Електронні пристрої та системи	математика та фізика українська мова
	Акустотехніка	
0509	РАДІОТЕХНІКА, РАДІОЕЛЕКТРОННІ АПАРАТИ ТА ЗВ'ЯЗОК	
	Радіотехніка	
	Радіоелектронні апарати	математика та фізика українська мова
	Телекомунікації	
0510	МЕТРОЛОГІЯ, ВИМІРЮВАЛЬНА ТЕХНІКА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ВИМІРЮВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
	Метрологія та інформаційно-вимірні технології	математика та фізика українська мова
	Приладобудування	
	Оптитехніка	
0511	АВІАЦІЙНА ТА РАКЕТО-КОСМІЧНА ТЕХНІКА	
	Авіа- та ракетобудування	математика та фізика українська мова
	Авіоніка	
0513	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ТА ІНЖЕНЕРІЯ	
	Хімічна технологія	хімія або фізика та математика українська мова
0514	БІОТЕХНОЛОГІЯ	
	Біотехнологія	хімія або фізика та математика українська мова
0515	ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНА СПРАВА	
	Видавничо-поліграфічна справа	математика та фізика українська мова
1701	ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА	
	Безпека інформаційних і комунікаційних систем	математика та фізика українська мова
	Системи технічного захисту інформації	

Наприкінці 2007 року в 9-й залі НТБ НТУУ «КПІ» представники Федеративної Республіки Німеччина презентували студентам німецького відділення та викладачам кафедри теорії, практики й перекладу німецької мови ФЛ програму «IPS» (Internationales Parlements-Stipendium). Зустріч проходила німецькою мовою і дала непогану можливість студентам, які вивчають німецьку мову, попрактикуватись у живому спілкуванні.

Про зміст програми та її цілі розповів депутат німецького парламенту Бернд Шеелен. Програма «IPS» діє два десятиліття і має на меті ознайомити молодь різних країн з політичними життями Німеччини. Учасниками програми можуть стати молоді люди з 25 різних країн Східної Європи та Азії віком не більше 30 років, що мають диплом про вищу освіту. Щороку Німеччина запрошує до себе 5 представників кожної з цих 25 країн, і молоді люди на 5 місяців заглиблюються в роботу німецького парламенту. Бернд Шеелен розповів, що побувавши вперше в Україні у 2001 р., він відчув особливу симпатію до нашої країни і з радістю взяв на себе обов'язки керівника програми «IPS» для української молоді.

Ольга Сердечна пройшла програму в 2005 році, а нині працює співробітником посольства Німеччини в Україні. Вона захоплено розповіла про свої враження та багатий досвід, якого вона набула під час перебування в Німеччині. Це було знайомство не лише з політичним та соціальним життям Німеччини, а й з життям і традиціями інших країн, для яких діє програма, оскільки учасники програми постійно спілкуються, разом вчаться, проводять своє дозвілля. Вона також розповіла про те, що учасники програми отримують повне матеріальне забезпечення на 5-місячний період, включаючи витрати на дорогу, забезпечення житлом, медичне страхування. Тому турботи про повсякденні дрібниці не відволікають учасників від роботи. І ще одна важлива деталь – перебуваючи в Німеччині, молоді люди мають можливість проходити навчальні курси в одному з трьох берлінських університетів (або в усіх одразу), відвідувати студентські зібрання, жити студентським життям.

Про цю можливість розповіла детальніше Ольгке Штрате – віце-президент технічного університету Берліна. Вона уточнила, що крім класичних трьох університетів в Берліні є ще Інститут мистецтв, 11 технічних вузів практичного спрямування та 70 дослідницьких центрів, які теж готові працювати з гостями з України. Кожен має можливість вибрати те, що йому більше до смаку, при цьому не має значення попередня освіта учасника програми, головне – його бажання. Та-

кож вона коротенько розповіла цікаві факти з життя вузів Берліну – так, наприклад, у Вільному університеті 60%

Презентація німецької програми IPS

студентів – жіночої статі, і Ольгке підкреслила, що університет свідомо проводить таку сприятливу для жіноцтва політику. Гумбольдтський університет – заснований в 1810 році – ще досі зберігає свій основоположний принцип, за яким студенти є не лише учнями, а ще й дослідниками. Щорічно до навчання в цьому університеті приступає 1000 студентів з-за кордону. В Технічному університеті Берліну на даний момент навчається 113 студентів з України. Ольгке Штрате підкреслила, що особливого значення керівництво університету надає вивченню студентами соціальних і гуманітарних дисциплін, оскільки студенти університету, що в роки націонал-соціалізму могли стати потужною політичною силою, не змогли чинити належного політичного опору. Цей гіркий досвід показав, наскільки важливою є широка підготовка технічних фахівців, розуміння ними соціальних та політичних процесів.

Розповіді представників німецької сторони викликали великий інтерес у присутніх – студенти поставили чимало запитань до доповідачів, продемонструвавши високий рівень володіння німецькою мовою. Зустріч була змістовною та корисною.

Докладнішу інформацію про програму «IPS» та навчання в Німеччині можна знайти на сайтах www.bundestag.de/ips, www.kiew.diplo.de, www.daad.de, www.anabin.de.

*Л.С.Івашкевич,
викладач кафедри теорії,
практики та перекладу
німецької мови*

Швеція очима студентів КПІ

У рамках програми «TEMPUS» проєкт «UKRBRIDGE» у листопаді 2007 р. студенти Олександр Пасичний (ІНСА) – голова НТСА, Катерина Перевєрза (ІНСА), Олександр Дзюба (ВІП) побували у Швеції, відвідали Королівський технологічний інститут (КТІ), Шведський інститут, наукове місто в Шісті, найсучасніший район Стокгольма Hammarby Sjöstad. Вони діляться своїми враженнями.

Олександр Пасичний:
«КТІ – це університет, основна традиція якого – розвиток. У його кампусі випробовуються та впроваджуються власні нові технології. Так, ще в 2005 році в університетських корпусах було проведено власну мережу WiFi у рамках розвитку департаменту Wireless@KTH у науковому місті Шіста. Впроваджено розробки кафедри промислової екології: ми не помітили жодного кондиціонера або обігрівача (оскільки працює центральна система охолодження/обігріву на теплових насосах), але побачили багато сонячних батарей на дахах будівель та на вікнах.

Наукове місто цікаве тим, що в ньому гармонійно співіснують класичні навчальні підрозділи та гіганти інформаційної індустрії Ericsson та Siemens. З'ясувалося, що в науковому місті працюють лише 75 професорів, близько 500 аспірантів і 7000 студентів. Інфраструктура всередині старовинних будівель (більшості з яких понад 150 років) відзначається сучасністю та комфортними умовами, спрямованими насамперед на те, щоб студенти й викладачі працювали та навчалися тут із задоволенням.

В університеті існує постійно діюча комісія із 3-х студентських представників, яка щотижня збирається з метою ефективного розв'язання конфліктних ситуацій. Приємно вразила робота з аспірантами, які зазвичай працюють протягом усього дня над своїми дослідженнями. Також пригадується величезна кількість століків з 5-6 стільцями в корпусах для групової роботи, що є важливою складовою навчального процесу в КТІ.

Відвідали ми й наукове місто у Шісті – невід'ємну частину існування не тільки КТІ, а й усього міста. На його території розташовано 650 компаній, з яких 250 займаються інформаційними та комунікаційними технологіями, 175 – малі та середні підприємства. Основні сфери: безпроводні системи, системи «Broadband», послуги мобільного зв'язу.

Компанії-партнери: Microsoft, Oracle, Sony Ericsson, Intel, IBM, Teliasonera, Nokia, Scania.

Катерина Перевєрза:

«На мене незабутнє враження справив новий район Стокгольма – Hammarby Sjöstad. Ця частина міста чудово продумана: тут розумно розташовані комунікації, транспорт, сплановано кількість та поверховість споруд, їх дизайн. При будівництві застосовано сучасні технології, що робить її цілком самостійною в забезпеченні будинків екологічно нешкідливими теплом та енергією.

КТІ та його інноваційний кампус у Шісті справили враження про університет як про сучасний інноваційний ВНЗ, який приділяє багато уваги розвитку новітніх технологій, вихованню бізнес-підходу у студентів, а також надає широкі можливості для роботи науковців.

Слід зазначити, що навчання у Швеції є безкоштовним та повністю фінансується державою. Так, Шведський інститут забезпечує підтримку та сприяє зростанню популярності навчання іноземним студентам та співробітників ВНЗ у Швеції. На сьогоднішній день існує понад 400 магістерських програм, що викладаються англійською мовою.

Також ми відвідали виставку «ARMADA», яка відкриває перед студентами КТІ ринок праці. Ця виставка, організована Студентською радою уні-

верситету, збирає понад 300 найбільших шведських та міжнародних компаній, пропонуючи студентам великий вибір вакансій для проходження стажувань та виробничих практик.

Олександр Дзюба:
«Стокгольм – місто, що стоїть на воді. Це чарівне місто невеликих будинків. Місто, де на кожному даху може жити справжній Карлсон...»

Мене дуже вразило стокгольмське метро, що вурбану на справжніх скелях і неофіційно називається найдовшою галереєю мистецтв у світі.

Також сподобалися умови для справді продуктивного та цікавого процесу навчання студентів, бібліотеки, в яких приємно знаходитися та працювати. А ще вразив розмір стипендії, який повністю забезпечує проживання студента».

Якщо ви хочете дізнатися більше про Швецію, звертайтеся на сайти www.sweden.se, www.kth.se, www.si.se, www.hammarbysjostad.se А інформацію щодо вищої освіти у Швеції можна отримати на www.studyinsweden.se.

Група висловлює щирі подяки Ользі Кордас, координатору проєкту TEMPUS «UKRBRIDGE», за можливість провести незабутній тиждень у Швеції, ознайомитись з Королівським технологічним інститутом, його інфраструктурою та життям шведських та інших іноземних студентів.

*К.В.Жуйкова,
менеджер проєкту «TEMPUS»*

Бібліотека у Королівському технологічному інституті

ЧУДОВА МИТЬ ЗУПИНИЛАСЬ

У виставковій залі ім. В. Кушніра ФС відбулася виставка фотографій Леоніда Луб'янова, старшого наукового співробітника науково-дослідної лабораторії акустоелектроніки ФМФ, ветерана КПІ, який працює тут уже сорок років.

Фотомитець розповідає: «Фотографуванням я захопився ще у шкільні роки, це давало можливість зупинити миттєву красу природи й оптимістично сприймати життя». Такому світосприйняттю відповідає і назва виставки – «Життя чудове і дивовижне». Представлені фото донесли до глядачів красу і тепло буденних речей, на які у швидкоплинному повсякденні не звертаємо увагу.

Це мотиви природи – сонячного неба, рослин і тварин, які оточують дачу фотохудожника в Тетереві. Запам'яталася серія «Мое дерево у різні пори року». Голова Київського клубу фотомитців-аматорів Василь Островий, відвідавши виставку, зробив запис: «Вдалий фотознімок – це як ще одне віконце, відкрите в навколишній світ. Творча людина завжди живе в гармонії з природою і з любов'ю до своєї землі».

Донька Леоніда Луб'янова філософськи сформулювала творче кредо батька: «Життя хоч і складне, але дещо нас печалить своєю монотонністю і передбачуваністю. Щодня ми йдемо однією й тією ж доріжкою. Боячись спіткнутися, дивимось під ноги. І не вистачає ні часу, ні сил, щоб оглянутися навколо і помітити, який чудовий цей світ. Тож дуже відрадно, що творчі люди бачать прекрасне і діляться ним з оточуючими. Для цього музиканту потрібен його інструмент, художнику – фарби і пензлі, а фізику – фотоапарат. Дивіться і насолоджуйтесь. Життя чудове і дивовижне».

Як сказав поет, «мить між минулим і майбутнім і називається життям». Тож панове студенти, не розлучайтеся з фотокамерами. Хай життя закарбовується і продовжується у ваших світлинах.

Г.Ю.Марченко, завідувач лабораторії естетики ФС

Відкриття виставки

Більярдна гра, як і шахи, з'явилася дуже давно, і теж в Азії (за твердженням одних – в Індії, на думку інших – у Китаї). Точно можна сказати одне: ігри в м'ячі або кулі були одними з перших, придуманих людиною.

Довгий час ця гра в нашій країні не вважалася видом спорту, ніяких змагань офіційно не проводилося.

ЧЕМПІОНАТ СТУДМІСТЕЧКА З БІЛЬЯРДУ

У кожному місті й у кожній білярдній граві по-своєму. Наприкінці 80-х років минулого століття було створено Федерацію білярдного спорту, виникла необхідність виробити єдину систему проведення турнірів, суддівства. Було затверджено правила гри, як загальні, що характеризують властиві всім видам російського білярду ігрові моменти, так і стосовно кожного із трьох традиційних видів – «російської» і «московської» пірамід, «американки».

19 листопада 2007 року розпочався чемпіонат студмістечка з російського білярду – перший в історії студмістечка. Участь у чемпіонаті взяли 64 студенти, які проживають у 20-ти гуртожитках.

Боротьба за звання чемпіона продовжувалася цілих три тижні. Хлопці грали на виліт. Переможець повинен був залишитись один.

Фінал чемпіонату відбувся 7 грудня. До фінальної стрічки «дубігли» Андрій Заворотній з гурт. № 1 та Євген Тимошенко з гурт. № 16. Боротьба між ними відбувалася майже дві години. Складалося враження, що дійсно грають справжні професіонали.

У цьому двобої перемогу здобув студент ІЕЕ Євген Тимошенко, гурт. № 16. Він і отримав звання чемпіона з білярду студмістечка НТУУ «КПІ» 2007 року. Студент ТЕФ Андрій Заворотній, гурт. № 1 зайняв почесне 2-ге місце. 3-тє місце відвоював студент ФГМ Костянтин В'южинський, гурт. № 14.

Організатори висловлюють подяку за допомогу у проведенні чемпіонату адміністрації та самоврядуванню гуртожитків № 14 та № 19.

Марина Мазур

Кожен із нас пов'язує із новорічними святами нові надії та сподівання. А найбільше мріють діти. І добре, коли турботливі батьки можуть влаштувати цю казку своїй малечі. А що робити дітям, позбавленим батьківського піклування? У казку вони вірити не перестають. І мріють вони серйозніше та щиріше. Бо крім цих мрій у них майже нічого немає...

Пам'ятаючи своє дитинство, студенти КПІ удруге влаштували поїздку на

Подорож казкою

головну новорічну ялинку України вихованцям дитячого будинку «Колиска дитячої надії». Усі організаційні питання вирішував, як завжди, член НТСА Руслан Стріла з ММІ. Дістатися із дитячого будинку до палацу «Україна» допомогла хокейна команда «Сокол»: уже не вперше вони надали свій великий комфортабельний автобус. Аж діти достойні найкращого!.. Адміністрація палацу також пішла назустріч чуйності та добрим намірам «Діда Мороза» Руслана: квитки на виставу надали безкоштовно. Місія була близько до сцени, тож діти з прискоренням захоплення спостерігали за дійством.

Творчі вистави не поскупилися на фантазію. Чого тільки не було у тому надсучасному сценарії! Барвисті танці, майстерні співи, циркові трюки... Навіть чарівний комп'ютер. І все це – ніби подорож новорічного казкою. Авторі вирішили поєднати розповіді про різні культури: романтичну епоху принців і принцес, східний караван, український ярмарок. А найбільше захоплення у дітей викликали моменти, коли на сцені з'являлися справжні тварини. Були там

і коні, і поні, і верблюди, і кізки, і бичок... Також усім сподобалися вмілі гімнасти-байкери, ніжна принцеса, український чарівник на мітлі Гаврик... А які довершені були танцювальні композиції!

Квитки виявилися із подарунками. Після вистави старші хлопці з гордістю допомагали вихователям переносити великі ящики з пакунками. Діти так переживали, чи дістануться їм солодощі, щохвилини перепитували, коли їх дадуть, що всі сили світу, і казково-но-

ворічні, і доросло-прагматичні, не змогли б тут відмовити.

Отримавши нарешті те, що належало, діти налаштувалися на поїздку додому. Однак це було ще не все. Зі святами дітей привітала компанія LG. І також піднесла малечі подарунки. Діти співали пісень, розказували вірші, вітаючи представників LG і дякуючи їм за добре ставлення.

Завантажені пакунками та переповнені емоціями діти нарешті розмістилися в автобусі. Нехай їм і далі щастить на добрих людей, здатних дарувати казку! Нехай кожен новий рік принесе тільки радість і ні краплинки суму!

Ольга Галайко, ВПІ

Січень. Перший місяць нового року, час, коли задумується щось нове, і коли, мабуть, корисно згадати добрі справи минулого року, щоб не втратити «здобутих» позицій.

Однією з таких «віз» є допомога іншим, особливо коли робиш це не від зайвих грошей, а від чистоти серця. Саме так можна оцінити вчинок студентів та викладачів ВПІ, які надали посильну допомогу дитячому будинку «Світанок» м.Березань. Не хочу називати це гучним словом «благодійність», бо студенти – народ бідний, з яких-то грошей їм «благодійничати»? Тут, скорше, відчуття обов'язку і самосвідомості, отого постійного: хто ж, як не ми?

Вони приїхали з пакунками подарунків, зокрема одягу, однак не всі обновики стали дітям у пригоді: більшість вихованців будинку – хлопці, а одяг – в основному був для дівчаток, та й то старшого віку. Всього у дитбудинку 17 вихованців віком від 7 до 17 років. І не вистачає їм речей найпростіших: олівців, фарб, альбомів – щоб могли малювати, ручок і зошитів – щоб не обмежувати себе в учнівстві, дисків з освітніми програмами і мультфільмами – бо хто ж з нас у дитинстві не любив їх!

У самому Видавничо-поліграфічному інституті на ініціативу кількох студентів найактивніше відгукнулись навчальні групи СК-51 та СЕ-52, а також викладач іноземної мови А.Ю.Пилипенко. Подаровані ними речі порадували дітей, однак допомоги заклад потребує: не вистачає посуду (чашок), меблів, зокрема парт – за старенькими радянськими просто неможливо вчитися, бажано було б зробити і невеликий ремонт актової зали: постелити ламінат і вирівняти стелю.

Студенти організували цю акцію допомоги власними силами, і дуже приємно, що їх починання були підтримані старшими, зокрема, проблемою Березанського дитячого будинку «Світанок» перейнялися у видавничстві «Картографія».

Як багато ще слід нам, молодим, зробити, щоб іншим у цьому світі жилося хоч трошки краще. Студенти Видавничо-поліграфічного інституту вже стають на цей шлях доброти і допомоги, сподіваємося, що проблеми дитбудинку м.Березань не залишать байдужими тих, хто може їм допомогти.

Валерія Добричевір, ВПІ

Студенти ВПІ – дітям

Григорій Федорович БУБЛИК

19 грудня 2007 р. пішов із життя дійсний член Міжнародної академії навігації та керування рухом, заслужений професор НТУУ «КПІ», доктор технічних наук, професор Григорій Федорович Бублик.

Григорій Федорович народився 22 січня 1935 р. в селі Богодухівці Чорнобавського району Черкаської області в сім'ї селянина. Там він закінчив 8 класів, після чого вчився в Черкаському фабрично-заводському училищі і в квітні 1951 р. почав працювати в Дніпровському управлінні Українського річкового флоту старшим матросом. У 1953–1958 рр. служив у Радянській Армії і паралельно закінчував дев'ятий і десятий класи вечірньої школи.

У 1958 р. Г.Ф.Бублик вступив на перший курс механічного факультету Київського політехнічного інституту. Після закінчення в 1963 р. інституту його залишили на кафедрі гіроскопічних приладів і пристроїв для науково-педагогічної діяльності, де він спочатку працював на посаді асистента. У 1969 р. Григорій Федорович захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук і далі працював на кафедрі старшим викладачем і доцентом. З 1969 р. по 1975 р. був заступником декана приладобудівного факультету. В період з 1982 по 1984 рр. переводився на посаду старшого наукового співробітника тієї ж кафедри для роботи над докторською

дисертацією. З 1988 р. по лютий 2003 р. Г.Ф.Бублик – завідувач кафедри приладів і систем орієнтації та навігації. У 1996 р. захистив докторську дисертацію.

Під час педагогічної діяльності Г.Ф.Бублик успішно вів усі форми навчального процесу.

Протягом усього періоду роботи в університеті він на високому науковометодичному рівні читав такі фундаментальні і спеціальні курси, як «Гідроаеродинаміка», «Теорія авіаційного керування», «Фізичні процеси в приладах і системах», «Керування в бортових системах» та ін. Неодноразово відзначався як один із кращих педагогів інституту. Опублікував три навчальних посібники, видав більше двадцяти навчально-методичних розробок, створив ряд лабораторних циклів.

Г.Ф.Бублик був відомим ученим в Україні і СНД в галузі навігації та керування рухом. Під його керівництвом і за його участю створено теорію і методи розрахунку систем початкової орієнтації інерціальних навігаційних систем та визначення початкових умов при реалізації алгоритмів керування рухомих об'єктів. Він очолював наукову школу в галузі розробки навігаційних систем, що керуються за неповною та неточною інформацією. Під його керівництвом захищено одну докторську та дев'ять кандидатських дисер-

тацій. За результатами наукових досліджень ним оприлюднено понад 120 праць, у тому числі дві монографії. Готується до друку ще одна монографія, над якою Григорій Федорович працював до останнього дня свого життя.

Г.Ф.Бублик брав активну участь в адміністративному та громадському житті університету: керував загальноуніверситетською групою аналізу навчально-виховного процесу; був членом вченого рад факультету та університету, членом спеціалізованих рад по захисту дисертацій, головою товариства «Знання» приладобудівного факультету та відповідальним редактором збірника «Вестник Киевского политехнического института. Приборостроение».

З 1997 р. Г.Ф.Бублик – відповідальний секретар науково-технічного журналу «Наукові вісті Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Його внесок у становлення і розвиток журналу був дійсно визначним.

Григорій Федорович був членом науково-методичної комісії з приладобудування Міністерства освіти України, членом комісії при Кабінеті Міністрів з проблем навігації та керування рухом. За успішну роботу його відзначено трьома урядовими нагородами. Він був відмінником освіти України.

Редакція журналу «Наукові вісті НТУУ «КПІ» разом з колективом приладобудівного факультету та всього університету глибоко сумує і щиро співчуває рідним, близьким і друзям Григорія Федоровича з приводу його смерті.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор

О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.